

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2To/8/2018
Identifikačné číslo spisu:	2002899279
Dátum vydania rozhodnutia:	14.05.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:2002899279.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Petra Paludu v trestnej veci obžalovaného P. L. a spol. pre spolupáchateľstvo prípravy na trestný čin vraždy podľa § 7 ods. 1, § 9 ods. 2, § 219 ods. 1 zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31. decembra 2005 (Tr. zák.) a iné, o odvolaniach obžalovaného P. L. a Krajskej prokurátorky v Trnave proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 17.01.2018, sp. zn. 1T/25/2002 na verejnom zasadnutí 14. mája 2019 takto

rozhodol:

I. Podľa § 258 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. e), ods. 2 zák. č. 141/1961 Zb. (Tr. por.) účinného do 31. decembra 2005 napadnutý rozsudok vo vzťahu k obžalovanému P. L. sa zrušuje.

Podľa § 259 ods. 3 Tr. por.

obžalovaný P. L., nar. XX. T. XXXX v R. P., trvale bytom R. P., P. W. č. XXX/XX, vo výkone väzby od 12. septembra 2001

do 18. októbra 2004, t. č. na slobode

je vinný, že

po tom ako bol inými osobami v mesiaci august 2001 na území Maďarskej republiky v obci J. pri hoteli N. v blízkosti benzínového čerpadla navedený občan Maďarskej republiky obžalovaný Y. L. na fyzickú likvidáciu J. D.

obžalovaný P. L. za týmto účelom v čase od 06. septembra 2001

do 11. septembra 2001 zabezpečil Y. L. ubytovanie v R. P. na M. námestí č. XX v byte F. K., poukazoval mu miesta,

kde sa J. D. zväčša zdržiaval, pričom dňa 07. septembra 2001 mu odovzdal pištoľ zn. ČZ 75 B, kal. 9 mm Luger bez výrobného čísla čiernej farby a ručný granát typu M 50, ktoré mal v nelegálnej držbe a ktoré mal použiť na zavraždenie J. D. a opakovane naliehal na jeho likvidáciu, avšak Y. L. upustil od zavraždenia J. D.,

teda

- dopustil sa konania nebezpečného pre spoločnosť, ktoré záležalo v organizovaní iného úmyselne usmrtiť, pričom obžalovaný P. L. zadovážoval prostriedky

na jeho spáchanie, avšak nedošlo k pokusu ani k dokonaniu trestného činu,

- bez povolenia zadovážal inému strelnú zbraň a bez povolenia zadovážal inému hromadne účinnú zbraň

tým spáchal

- prípravu na trestný čin vraždy podľa § 7 ods. 1, § 9 ods. 2, § 219 ods. 1 zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31. decembra 2005 (Tr. zák.) v jednočinnom súbehu s trestným činom nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1, ods. 2 písm. a) zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31. decembra 2005 (Tr. zák.)

Za to sa
odsudzuje:

Podľa § 219 ods. 1 zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31. decembra 2005 (Tr. zák.) s použitím § 35 ods. 1 Tr. zák. a § 40 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr. zák. k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 39a ods. 3 zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31. decembra 2005 (Tr. zák.) obžalovaný sa na výkon trestu zaraďuje do II. (druhej) nápravnovychovnej skupiny.

II. Podľa § 256 zák. č. 141/1961 Zb. (Tr. por.) odvolanie krajskej prokurátorky sa zamieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo 17. januára 2018, sp. zn. 1T/25/2002, bol obžalovaný P. L. uznaný za vinného z prípravy na trestný čin vraždy podľa § 7 ods. 1, § 9 ods. 2, § 219 ods. 1 zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31. decembra 2005 (Tr. zák.) v jednočinnom súbehu s trestným činom nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1, ods. 2 písm. a) zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31. decembra 2005 (Tr. zák.) na tom skutkovom základe, že v mesiaci august 2001 na území Maďarskej republiky v obci J. pri hoteli N. v blízkosti benzínového čerpadla naviedol občana Maďarskej republiky Y. L. na fyzickú likvidáciu J. D. a následne obžalovaný P. L. za týmto účelom v čase od 06. septembra 2001 do 11. septembra 2001 zabezpečil Y. L. ubytovanie v R. P. na M. M. č. XX v byte F. K., poukazoval mu miesta, kde sa J. D. zväčša zdržiaval, pričom dňa 07. septembra 2001 mu odovzdal pištoľ zn. ČZ 75 B, kal. 9 mm Luger bez výrobného čísla čiernej farby a ručný granát typu M 50, ktoré mal v nelegálnej držbe a ktoré mal použiť na zavraždenie J. D. a opakovane naliehal na jeho likvidáciu, avšak Y. L. upustil od zavraždenia J. D..

Za to mu súd podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Z. z. s použitím § 35 ods. 1 Tr. zák. uložil úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 10 (desať) rokov.

Podľa § 39a ods. 2 písm. c) Tr. zák. č. 140/1961 Z. z. obžalovaného na výkon trestu zaradil do III. (tretej) nápravnovychovnej skupiny.

Podľa § 226 písm. c) zák. č. 141/1961 Zb. účinného do 31. decembra 2005 (Tr. por.)
obžalovaného Š. B., nar. XX. M. XXXX, trvale bytom R. P., M. U.Ž. XX
o s l o b o d i l

spod obžaloby Krajskej prokuratúry Trnava zo dňa 30. septembra 2002, sp. zn. 2Kv/43/01 za prípravu na trestný čin vraždy spolupáchateľstvom podľa § 7 ods. 1, § 9 ods. 2, § 219 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom, že obžalovaní B. K. a Š. B. v mesiaci august 2001 na území Maďarskej republiky v obci J. pri hoteli N. v blízkosti benzínového čerpadla „spoločne naviedol“ občana Maďarskej republiky Y. L. na fyzickú likvidáciu J. D. a následne obž. P. L. za týmto účelom v čase od 06. septembra 2001 do 11. septembra

2001 zabezpečil Y. L. ubytovanie v R. P. na M. M. č. XX v byte F. K., poukazoval mu miesta, kde sa J. D. zväčša zdržiaval, pričom dňa 07. septembra 2001 mu odovzdal pištoľ zn. ČZ 75 B, kal. 9 mm Luger bez výrobného čísla čiernej farby a ručný granát typu M 50, ktoré mal v nelegálnej držbe a ktoré mal použiť na zavraždenie J. D. a opakovane naliehal na jeho likvidáciu, avšak Y. L. upustil od zavraždenia J. D., pretože

nebolo preukázané, že skutok spáchal obžalovaný.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolania obžalovaný P. L. voči výrokom o vine, treste a konaní, ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo, a prokurátorka Krajskej prokuratúry v Trnave (ďalej len prokurátorka) voči jeho oslobodzujúcemu výroku.

V písomnom odôvodnení odvolania prostredníctvom obhajcu obžalovaný P. L. odmietol vinu za spáchaný skutok s tým, že vykonaným dokazovaním takýto záver spoľahlivo preukázaný nebol.

Konštatoval, že podaná obžaloba je založená len na výpovedi svedka Y. L., občana Maďarskej republiky, ktorý na hlavnom pojednávaní vypočutý nebol a je nepochopiteľné, prečo ho označil za osobu, ktorá mala na neho údajne naliehať, aby zabil poškodeného J. D.. Výpoveď svedka označil za účelové klamstvo, ktorým si celú vec vymyslel s cieľom finančného zisku, a preto ho navrhol vypočuť na hlavnom pojednávaní. Namietol absenciu motívu, pre ktorý mal skutok spáchať, upriamil pozornosť na výpoveď poškodeného, že s ním žiaden konflikt nemal a dobre sa pozná s jeho bratom. Na zbrani, ktorú mal svedkovi zabezpečiť, jeho daktyloskopické stopy nájdené neboli a tvrdenie svedka v tomto smere nie je objektívne preukázané. Na nájdenom ohorku cigarety (biologická stopa č. 4d) sa nachádzajú sliny z krvnej skupiny „B“, hoci svedok má krvnú skupinu „0“, čo svedčí o tom, že v byte sa nachádzal niekto iný. Veci zaistené v byte F. K. (pištoľ, náboje, granát, kukla a rukavice) nemožno vyhodnotiť ako dôkaz svedčiaci v jeho neprospech. Trestné stíhanie voči nemu pre trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. bez toho, aby proti nemu svedčil akýkoľvek dôkaz, je nedôvodné, pričom práve naopak, svedok Y. L. mal byť v Maďarsku viackrát súdne trestaný pre nedovolené ozbrojovanie a inú trestnú činnosť. Skutočnosť, že spáchal skutok, nedokazuje ani obsah telefonických rozhovorov. Väčšina svedkov, na ktorých je obžaloba postavená, len reprodukovala skutočnosti, ktoré sa dozvedeli od menovaného svedka a sú len nepriamymi dôkazmi. O vykonštruovanosti veci sa dozvedel od J. D., ktorému to povedal J. D., a to isté vedel aj D. F.. Tieto osoby v danom čase pracovali pre J. D. a pre obavu z odplaty J. D. a L. Š. doteraz nevypovedali. Oslovili ho však s tým, že pôjdu svedčiť v jeho prospech. Pri domovej prehliadke B. B. vykonanej 17. mája 2016 bol nájdený diár, do ktorého si menovaný písal poznámky a pod názvom „príprava vraždy L.. P. a spol.“ je uvedené, že výpovede vykonávateľa formuloval, manipuloval a koordinoval J.. D.. čo je J. D.. Svedok B. bol dvakrát prítomný, keď poškodený J. D. odovzdal finančné prostriedky vykonávateľovi a tiež sa dozvedel, že poškodený sa so svedkom L. poznali už pred inkriminovaným dňom a poškodený bol nahnevaný, že vykonávateľ chcel stále viac peňazí. Výpoveď svedka B. je preto potrebné vyhodnotiť v jeho prospech, pretože spochybňuje jeho zainteresovanosť v príprave vraždy poškodeného J. D.. Vyplácanie peňazí vykonávateľovi označil za netransparentné a podozrivé, a preto bolo potrebné svedka Y. L. vypočuť. Zároveň uviedol, že v prípade uznania jeho viny je nevyhnutné komplexne vyhodnotiť stupeň nebezpečnosti jeho konania pre spoločnosť, okolnosti, za ktorých bol skutok spáchaný, jeho prechádzajúcu bezúhonnosť, mieru zavinenia, možnosť jeho nápravy vplyvom výchovného trestu a tiež dĺžku trestného stíhania. Konštatoval, že za takéto okolnosti je pritom potrebné považovať všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na hodnotenie stupňa nebezpečnosti činu pre spoločnosť, ktorá sa plynutím času znižuje, tak, ako sa znižuje aj potreba potrestania páchatel'a, pretože s odstupom času sa mína aj účel trestu a tiež skutočnosti vplývajúce na možnosť nápravy páchatel'a. Primeranosť tejto dĺžky sa posudzuje vždy s prihliadnutím na skutkovú, právnu a procesnú zložitosť veci a správanie štátnych orgánov. Od spáchania skutku uplynula doba viac ako šesťnásť rokov a príčiny prieťahov sú na strane súdu, ktorý vo veci nekonal od 23. júla 2007 do 14. júna 2011, od 20. novembra 2012 do 10. októbra 2013, od 10. októbra 2013 do 23. novembra 2015. Pretože dĺžka trestného stíhania nebola spôsobená zložitou vecou ani prieťahmi a obštrukciami na strane obžalovaných, túto označil za neodôvodnenú. V súvislosti s ňou upriamil pozornosť na rozhodovaciu

prax Európskeho súdu pre ľudské práva a ním uvádzanú dĺžku trestného konania prevyšujúcu šesť rokov, ktorú je potrebné považovať za výnimočnú a v prípade absencie významných dôvodov pre prekročenie tejto hranice, nie je možné trestné stíhanie dlhšieho trvania tolerovať. Podľa obžalovaného, postupom orgánov činných v trestnom konaní došlo k porušeniu Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podľa čl. 6 ods. 1, práva na spravodlivé súdne konanie zabezpečujúce prerokovanie veci v primeranej lehote a tiež k porušeniu základnej zásady trestného konania § 2 ods. 7 Tr. por., podľa ktorej má každý právo, aby jeho trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná súdom. Prieťahy možno bez najmenších pochybností pripísať na vrub štátu, keď štyri roky od roku 2007 do roku 2011 nebol určený termín hlavného pojednávania a v tejto fáze trestného stíhania bol súd bez jeho participácie na tomto stave absolútne nečinný. Aj prieťahy od roku 2013 do roku 2017 možno pripísať štátu. S prieťahmi v konaní sú spojené zásahy do jeho ústavných práv a slobôd. Trestné konanie má vplyv na jeho povest', postavenie v spoločnosti a je stresujúce napriek prezumpcii nevinoty, prakticky ho stotožňuje s osobami odsúdenými a negatívne ovplyvňuje jeho život prinajmenšom tým, že aktuálna hrozba trestom komplikuje jeho možnosť viesť a plánovať si osobný život. Dodal, že plynutím času sa zmiernuje záujem spoločnosti na potrestaní páchatel'a, slabne potreba individuálnej prevencie, pričom konštatoval, že nespáchal ďalší trestný čin a možno preto predpokladať, že sa napravil a tiež potreba generálnej prevencie, výchovné a odstrašujúce účinky trestu na ostatných členov spoločnosti sa plynutím času znižujú. Dodal, že neprimeranou dĺžkou konania od spáchania trestného činu sa vytráca základný vzťah medzi protiprávnym konaním páchatel'a a ukladaným trestom. Aj z týchto dôvodov je povinnosťou súdov, aby porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote bolo určitým spôsobom odškodnené. Práve zmiernenie trestu je preto v takomto prípade kompenzáciou štátu za to, že došlo k porušeniu jeho práv neprimeranou dĺžkou konania, na ktorú nemal žiaden vplyv. Mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody odôvodňujú tiež jeho pomery, pretože je bezúhonný občan, a tieto sa radikálne zmenili tým, že sa spolu s družkou stará o tri deti, z ktorých posledná dcéra sa narodila 25. februára 2018. Podniká ako živnostník v reštauračných službách, zamestnáva jedenásť ľudí a uloženie dlhodobého trestu odňatia slobody represívnej povahy by bolo zjavne neprimeraným trestom.

Navrhol preto, aby najvyšší súd podľa § 258 ods. 1 písm. b), písm. c) a písm. e) Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Prokurátorka v písomnom odôvodnení podaného odvolania krajskému súdu vytkla, že vykonané dôkazy vyhodnotil nesprávne, keď rekogníciu obžalovaného svedkom Y. L. podľa fotografie a náramok, ktorý podľa svedka J. B. obžalovaný Š. B. nosil, nepovažoval za dostatočné dôkazy na preukázanie jeho viny. Poukázala na princípy právnej logiky, keď výpoveď svedka Y. L. potvrdenú svedeckými výpoveďami ako aj listinnými dôkazmi prvostupňový súd na jednej strane vzal za základ pre posúdenie viny obžalovaného P. L. a na strane druhej pre vyvodenie trestnej zodpovednosti obžalovaného Š. B. ju považoval za nepresvedčivú. Podľa jej názoru farba vlasov obvineného, odlišná pri rekognícii podľa fotografie, nie je právne významná, pretože primárne sú črty tváre a táto nezrovnalosť mohla byť aj dôsledkom nesprávneho prekladu, keďže svedok Y. L. je občan Maďarskej republiky bez znalosti slovenského jazyka a možná zmena farby vlasov menovaného v danom období nie je vylúčená.

Z týchto dôvodov navrhla, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odvolania obžalovaného P. L.W. a prokurátorky im boli vzájomne zaslané na vyjadrenie a zaslané boli aj obžalovanému Š.J. B., obhajcovi JUDr. Ľudovítovi Štanglovičovi a opatrovníčke poškodeného J. D. JUDr. Julianne Weiszovej. Z uvedených osôb sa vyjadril len obžalovaný Š. B., ktorý prostredníctvom obhajcu argumenty prokurátorky označil za hraničiace so špekuláciou, ignorujúce zistený skutkový stav, z ktorého krajský súd pri vynesení rozsudku vychádzal, neberúc do úvahy ďalšie vykonané dôkazy, ktoré úvahy odvolateľky vylučujú. Takými sú napríklad výpoveď svedka B. B.Á. a listinné dôkazy zaslané NAKA, z ktorých jednoznačne vyplýva, že poškodený J. D. manipuloval so svedkom Y. L. a pod. Aj z ostatných svedeckých výpovedí je zrejmé, že v kontakte so svedkom Y. L. nebol ani raz. Pokiaľ by pristúpil na spôsob hodnotenia dôkazov prokurátorkou, mohol by ohľadom opisu svojej osoby

uviesť, že tento svedok dostal zlý opis od osôb, ktoré ho inštruovali a ktorý sa nikdy nezhodoval so skutočnosťou.

Na záver uviedol, že s rozhodnutím Krajského súdu v Trnave v jeho oslobodzujúcej časti sa v celom rozsahu stotožňuje.

Najvyšší súd, postupujúc v zmysle § 564 ods. 4 zák. č. 301/2005 Z. z. v znení zmien a doplnkov (Tr. por.) podľa zák. č. 141/1961 Zb. (Tr. por.), po zistení, že v posudzovanej veci neprichádza do úvahy postup podľa § 253 Tr. por. na podklade podaných odvolaní preskúmal v rozsahu § 254 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým môže odvolateľ podať odvolanie, i správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozsudku, prihliadajúc pritom i na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, a zistil, že odvolanie obžalovaného P. L. je čiastočne dôvodné a odvolanie prokurátorky dôvodné nie je.

Najvyšší súd rozhodol na verejnom zasadnutí v neprítomnosti obžalovaných, pretože na tento postup boli splnené zákonné podmienky. Upovedomenie o verejnom zasadnutí im bolo riadne a včas doručené, boli poučení o možnosti vykonania verejného zasadnutia bez ich prítomnosti, boli splnené zákonné podmienky uvedené v § 264 ods. 4 Tr. por. a obžalovaný P. L. písomným podaním zo 06. mája 2019 doručeným najvyššiemu súdu na verejnom zasadnutí prostredníctvom jeho obhajcu výslovne požiadal, aby sa verejné zasadnutie vykonalo v jeho neprítomnosti.

Najvyšší súd na úvod konštatuje, že súd prvého stupňa vykonal na hlavnom pojednávaní zákonom predpísaným spôsobom všetky potrebné dôkazy na objasnenie skutkového stavu v súlade s § 2 ods. 5 Tr. por. a tieto v otázke viny či neviny obžalovaných vyhodnotil spôsobom súladným s § 2 ods. 6 Tr. por. Pochybil však pri ustálení úvodnej časti skutkovej vety napadnutého rozsudku vo vzťahu k obžalovanému P. L., keď napriek výpovedi svedka Y. L. dospel k záveru, že obžalovaný P. L. naviedol občana Maďarskej republiky na fyzickú likvidáciu poškodeného J. D.. Uvedený nedostatok však najvyšší súd ako súd odvolací na verejnom zasadnutí odstránil doplnením dokazovania (prečítaním výpovede svedka Y. L. z prípravného konania a konfrontácie svedka s B. K.) a následne skutkovú vetu pri zachovaní totožnosti skutku sám upravil tak, aby zodpovedala výsledkom vykonaného dokazovania.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, akými úvahami sa prvostupňový súd riadil pri hodnotení vykonaných dôkazov, a s týmito sa najvyšší súd stotožnil.

V súlade s § 125 Tr. por. v odôvodnení napadnutého rozsudku prvostupňový súd vyložil, ktoré skutočnosti mal za dokázané a o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, vrátane tých, ktoré si navzájom odporujú, ako sa vyrovnal s obhajobou obžalovaného P. L. a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení v otázkach viny a trestu.

Obžalovaný P. L. je zo spáchania skutku usvedčený dôkazmi, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom, v potrebnom rozsahu, konkrétne výpoveďou svedka Y. L. a na ňu nadväzujúcimi výpoveďami ďalších svedkov, na ktoré v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal už prvostupňový súd. Svedok Y. L. všetky rozhodujúce skutočnosti súvisiace so spáchaným skutkom zopakoval bez zmeny aj pri konfrontáciách s obžalovaným P. L., so svedkyňou F. K. a obvineným B. K.. Veľmi podrobne v nich krok za krokom opísal všetky podstatné skutočnosti predchádzajúce samotnému konaniu obžalovaného P. L., ako aj jeho ďalšie samotné konanie uvedené v skutkovej vete napadnutého rozsudku, jeho dôvody, ako aj dôvody, pre ktoré objednávku na vraždu poškodeného prijal a pre ktoré sa napokon rozhodol skutok nespáchať. Vykonaným dokazovaním naopak nebol zistený dôvod, pre ktorý si mal poškodený J. D. celú vec na osoby, ktoré boli trestne stíhané a na ktoré bola podaná obžaloba vymyslieť, ako to uvádza vo svojom odvolaní obžalovaný P. L..

Dokazovaním bolo spoľahlivo zistené, že poškodený J. D. s obžalovanými nikdy žiadny konflikt nemal, čo potvrdil nielen samotný poškodený, ale aj obžalovaní, ktorí pre poškodeného hrozbu, pre ktorú by sa

ich rozhodol odstrániť, nepredstavovali. Na podrobnú výpoveď svedka Y. L. o vývoji celej situácie zavŕšenej konaním obžalovaného P. L. a jeho oznámením poškodenému J. D. a jeho priateľom na rozdiel od obžalovaného P. L. nadväzujú nielen ich výpovede, ale aj výpovede svedkov, ktorí žiaden vzťah ku Y. L. nemali. Naopak, pre svoje priateľské alebo príbuzenské väzby k obžalovanému Š. B. a príbuzenský vzťah medzi obžalovanými mali skôr dôvod vypovedať v prospech obžalovaných. Napriek tomu obvinený B. K. v prípravnom konaní na rozdiel od obžalovaného P. L. potvrdil výpoveď Y. L., že svedka z Bratislavskej stanice po jeho príchode na Slovensko odviezol práve na žiadosť obžalovaného P. L., ktorý ho následne prevzal pri čárde B. a odviezol do R.. Zároveň vyvrátil aj tvrdenie obžalovaného na hlavnom pojednávaní, že C. F. nepoznal, keďže na jeho žiadosť niekedy v mesiaci august 2001 obžalovaného P. L. zavolať k sebe domov, kde sa pri jeho vozidle spolu rozprávali. Aj svedkyňa F. K., sestra údajného objednávateľa vraždy poškodeného, Š. K. a nebohého S. K. a teta jeho syna zavraždených 25. marca 1999 v bare N. v R., vyvrátila obhajobu obžalovaného P. L. keď potvrdila, že o požičanie bytu ju požiadal on a nikto iný. Objasnila genézu ich vzťahu, pre ktorý jeho žiadosti vyhovel, a prečo bol obžalovaný zainteresovaný vo výmene zámku jej bytu, v ktorom v kritickom čase býval svedok Y. L.. Na jej výpoveď nadväzuje výpoveď svedkyne C. L., vtedajšej priateľky obžalovaného, ktorá potvrdila, že obžalovaný svedka viezol po R., a nie ako obžalovaný tvrdil, že sa párkrát stretli pred predajňou G. z dôvodu požičania videokaziet. Napokon aj svedok C. F., ktorý bol v Maďarskej republike 12. decembra 2007, právoplatne odsúdený za trestný čin zabitia v štádiu prípravy spáchaný na skutkovom základe obsahujúcom tie relevantné skutočnosti, na ktoré vo svojich výpovediach poukázal svedok Y. L., potvrdil známosť so svedkom Y. L. a ich vzájomnú spoluprácu v inej veci opísanú svedkom, ako aj ich stretnutie v predchádzajúcom období na území Slovenskej republiky pred domom B. K., ktorého účastný bol aj obžalovaný P. L., tvrdiaci, že svedka Y. L. predtým ako ho odviezol do R. nepoznal.

Tieto dôkazy vo svojom súhrne vyvrátili obhajobu obžalovaného P. L., že svedka Y. L. spoznal až pri čárde B., odkiaľ ho na požiadanie B. K. priviezol do R. a odovzdal F. K., u ktorej mal svedok byť už vybavený, ako i to, že C. F. nepoznal a že skutok z ktorého bol napadnutým rozsudkom uznaný za vinného nespáchal.

Výpoveď svedka B. B.D. nevyučuje vinu obžalovaného P. L., pretože svedok na hlavnom pojednávaní vypovedal, že niektoré jeho poznámky v nájdenom zošite boli pravdivé a niektoré nie a pokiaľ by s istotou vedel, že poškodený si vec vymyslel, tak by to uviedol na hlavnom pojednávaní.

Ak sa obžalovaný P. L. v podanom odvolaní obhajoval svedkami J. D. a D. F., zbavenými strachu z poškodeného J. D. a Ľ. Š., ochotných potvrdiť, že všetko vykonštruoval poškodený J. D., je potrebné uviesť, že obidvaja posledne menovaní sú už niekoľko rokov nezvestní, a preto už dávno neexistovala žiadna príčina, odôvodňujúca spomínané obavy svedkov. Zo zápisníc o hlavnom pojednávaní vykonanom senátom, ktorý vec prejednal a rozhodol, ako aj z obsahu spisu však vyplýva, že takýto návrh na doplnenie dokazovania obžalovaný vyslovený nebol.

Správne a v súlade so zákonom postupoval tiež prvostupňový súd, ktorý na hlavnom pojednávaní postupom podľa § 211 ods. 2 písm. a) Tr. por. prečítal výpoveď svedka Y. L. z prípravného konania a podľa § 213 Tr. por. zápisnice o konfrontáciách svedka s ďalšími osobami pretože zo zadovážených dôkazov - správ z Maďarskej republiky a výpovede svedkyne F. M. možno vyvodiť spoľahlivý záver, že svedok je minimálne pre dlhodobý pobyt v cudzine a na neznámom mieste nedosiahnuteľný.

Na hlavnom pojednávaní 11.10.2017 obhajcovia obžalovaných okrem volaných svedkov (J. L. a I. B.) ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania už nemali a s čítaním ostatných svedeckých výpovedí a znaleckých posudkov vyslovili súhlas.

Diametrálne odlišná dôkazná situácia však nastala, ako na to správne poukázal už prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, vo vzťahu k obžalovanému Š. B..

Práve pre jej odlišnosť neobstoja odvolacie námietky prokurátorky, že krajský súd na jednej strane vo

vzťahu k obžalovanému P. L. uveril výpovedi svedka Y. L., podporenej ďalšími svedeckými výpoveďami a listinnými dôkazmi, a na strane druhej vo vzťahu k obžalovanému Š. B. už nie. Správne totiž prokurátorka v odvolaní uviedla, že vo vzťahu k obžalovanému P. L. na výpoveď svedka nadväzujú aj iné dôkazy, ktoré ju potvrdzujú, čo ale v prípade obžalovaného Š. A. B. neplatí. Tohto obžalovaného zo spáchania skutku usvedčuje výlučne len svedok Y. L. a jeho samotná výpoveď v zmysle platnej judikatúry pre spoľahlivé rozhodnutie o vine obžalovaného Š. B. sama osebe nestačí. Výpovede svedka vo vzťahu k tomuto obžalovanému na rozdiel od obžalovaného P. L., ktorého meno a osobu svedok poznal už dlhší čas, sú rozporuplné a nepresvedčivé. Meno obžalovaného Š. B. sa svedok na rozdiel od obžalovaného P. L. dozvedel až pri rekognícii podľa fotografie a vidieť ho mal len raz. I napriek tomu, že obžalovaný ho mal osobne navádzať na spáchanie skutku, svedok jeho osobu opísal len veľmi všeobecne ako vysokého a štíhleho muža s blond vlasmi a neuviedol žiadne znaky umožňujúce túto osobu spoľahlivo opoznať. Možno preto vysloviť, že takýto veľmi všeobecný opis možno stotožniť s akoukoľvek mladou osobou uvedeného somatotypu. Náramok, ktorý podľa svedka asi mala táto osoba na ľavej ruke, taktiež spoľahlivo nevylučuje možný záver, že takýto šperk vlastní a nosia aj iné osoby rovnakého typu a pohlavia. Svedok pri vykonanej rekognícii podľa fotografie napriek svojmu opisu za druhého páchatela skutku označil obžalovaného Š. B.. Ten na rozdiel od opisu svedka má však na fotografii vlasy hnedé a také má aj v skutočnosti, čo potvrdila nielen svedkyňa R. Š., ale tento záver spoľahlivo vyplýva aj z príkazu na zatknutie vydaného 17. apríla 2002 Okresným súdom Trnava. Z tohto možno zároveň zistiť aj to, že obžalovaný je vysoký 175 cm a teda nejde o vysokého muža, ako ho opísal svedok Y. L.. Hoci možno súhlasiť s odvolacou námietkou prokurátorky, že primárne sú črty tváre, tieto ako už bolo skôr uvedené svedok pred rekogníciou ani náznakom neopísal. Farba vlasov v opise svedka pritom nebola dôsledkom jeho neznalosti slovenského jazyka alebo nesprávneho prekladu, ako to v podanom odvolaní konštatuje prokurátorka, pretože pri každom výsluchu svedka bola prítomná tlmočníčka z jazyka maďarského do jazyka slovenského a naopak. Na podklade tohto jediného dôkazu nebolo preto možné bez rozumných pochybností dospieť k spoľahlivému záveru, že jednou z osôb, ktorá mala v mesiaci august 2001 na území Maďarskej republiky v obci J. pri hoteli N. v blízkosti benzínového čerpadla spoločne s B. K. naviesť občana Maďarskej republiky Y. L. na fyzickú likvidáciu J. D., bol práve obžalovaný Š. B.. Nemožno totiž spoľahlivo vylúčiť ani záver, že na rozdiel od obžalovaného P. L., ktorého svedok už predtým poznal a opakovane sa s ním stretával, si obžalovaný Š. B. mohol pomýliť, pretože ako už bolo konštatované, svedok pred vykonanou rekogníciou nebol schopný poskytnúť orgánom činným v trestnom konaní ani bližší opis tváre obžalovaného. Napokon ani zo zoznamu vykonaných telefonických hovorov v kritickom období nevyplýva, že obžalovaný Š. B. telefonoval či už s C. F. alebo svedkom Y. L., ktorého mal naviesť na fyzickú likvidáciu poškodeného. Zároveň aj svedkyňa F. M. v prípravnom konaní vo výpovedi, ktorú najvyšší súd na verejnom zasadnutí prečítal, a tiež v konaní na verejnom zasadnutí maďarského súdu, ktorá zápisnica bola na hlavnom pojednávaní prvostupňového súdu oboznámená, vypovedala, že svedok P. L. jej zo Slovenska telefonoval, že na Slovensku mu odstrániť nejakého chlapa kázal svedok C. F. a o obžalovanom Š. B. sa ani raz vo svojich výpovediach nezmienil ani poškodený J. D..

Na základe skôr uvedeného možno preto zhrnúť, že poškodený J. D. nemohol vymyslieť výpoveď svedka Y. L., ako to tvrdí v podanom odvolaní obžalovaný P. L., do takých podrobností, ako ich menovaný svedok vo svojich výpovediach uvádzal, pretože ich obsah okrem osôb, s ktorými sa poškodený poznal a mal s nimi priateľský vzťah, potvrdzujú aj iní svedkovia, ktorí dôvod na potvrdenie čo i len časti výpovedí svedka o skutočnostiach, ktoré vnímali svojimi zmyslami, nemali. Práve naopak, pre svoje priateľské, rodinné alebo iné väzby k obžalovaným mali skôr dôvod vypovedať opačne, čo sa však v posudzovanom prípade nestalo. Napokon je možné vysloviť aj to, že ak by sa udalosti, ktoré svedok Y. L. vo svojej výpovedi podrobne opísal, nestali, potom neexistoval ani dôvod, pre ktorý by obvinený B. K. a aj samotný obžalovaný P. L., ktorí neboli so svedkom priatelia ani známi, tohto doviezli z Bratislavskej stanice k čárde B. a do R. a aby ho svedkyňa F. K. na žiadosť obžalovaného P. L. ubytovala vo svojom byte a pre ktorý ho obžalovaný P. L. vozil vo svojom aute po R..

Na podklade takto zisteného skutkového stavu odvolací súd rovnako ako prvostupňový súd dospel k záveru, že skutok, ktorý pri zachovaní jeho totožnosti najvyšší súd čiastočne upravil, sa stal a spáchal ho obžalovaný P. L..

Konanie obžalovaného najvyšší súd právne posúdil ako prípravu na trestný čin vraždy podľa § 7 ods. 1, § 9 ods. 2 Tr. zák., § 219 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 spáchaného v jednočinnom súbehu s trestným činom nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1, ods. 2 písm. a) toho istého zákona, pretože sa dopustil konania nebezpečného pre spoločnosť, ktoré záležalo v organizovaní iného úmyselne usmrtiť, pričom obžalovaný P. L. zadovážoval prostriedky na jeho spáchanie, avšak nedošlo k pokusu ani k dokonaniu trestného činu, a bez povolenia zadovážil inému strelnú zbraň a bez povolenia zadovážil inému hromadne účinnú zbraň.

Konanie obžalovaného P. L. najvyšší súd posúdil v súlade s § 16 ods. 1 Tr. zák. podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný, pretože podľa neskoršieho zákona, zákona číslo 300/2005 Z. z. v znení zmien a doplnkov, by to pre obžalovaného bolo nepriaznivejšie.

Stavu veci však zodpovedajú odvolacie námietky obžalovaného P. L. o nečinnosti prvostupňového súdu. Najvyšší súd v rámci svojej prieskumnej povinnosti zistil, že obžaloba na P. L. a spol. bola na Krajský súd v Trnave podaná 30. septembra 2002. V priebehu prejednávania veci na prvostupňovom súde obžalovaný spôsobil priet'ah len v dvoch prípadoch, keď sa nedostavil na hlavné pojednávanie 17. januára 2017 a 06. marca 2017, mylne sa domnievajúc, že jeho súhlas, aby bolo hlavné pojednávanie vykonané v jeho neprítomnosti sa vzťahuje aj na hlavné pojednávanie vykonané v inom zložení senátu. Konanie pred súdom tak trvalo od podania obžaloby do vyhlásenia napadnutého rozsudku pätnásť rokov štyri mesiace napriek tomu, že v posudzovanom prípade nešlo o skutkovo a právne zložitú vec a priet'ah v konaní spôsobil obžalovaný len v dvoch skôr uvedených prípadoch, konajúc v mylnej domnienke.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len dohovor), každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Podľa čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústava), každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho neprítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa § 40 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, ak má súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a za to, že by použitie trestnej sadzby odňatia slobody ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a že možno účel trestu dosiahnuť i trestom kratšieho trvania, môže znížiť trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom.

Podľa § 40 ods. 4 písm. b) toho istého zákona, pri znížení trestu odňatia slobody podľa odseku 1 nemožno uložiť trest pod tri roky, ak je dolná hranica trestnej sadzby odňatia slobody aspoň osem rokov.

Podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 súd môže zaradiť páchatel'a do inej nápravno-výchovnej skupiny, než do ktorej má byť podľa odseku 2 zaradený, ak má so zreteľom na závažnosť trestného činu a na stupeň a povahu narušenia páchatel'a za to, že bude jeho náprava a prevýchova v inej skupine lepšie zaručená; do tretej nápravno-výchovnej skupiny zaradiť však vždy páchatel'a, ktorému bol uložený výnimočný trest.

Porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote je významným zásahom do princípov zaručujúcich právo na spravodlivý proces. Neodôvodnené priet'ahy a neprimeraná dĺžka trestného konania sú závažným a nežiadúcim javom, ktorý nielen odporuje zmyslu práva obvineného na spravodlivý proces, ale odporuje aj účelu trestného konania.

S poukazom na skôr uvedené ustanovenia dohovoru, ústavy a citovaného Trestného zákona a zjavne

neprimeranú dĺžku súdneho konania, ktorá je v širšom význame slova tiež okolnosťou prípadu a ktorú obžalovaný P. L. zavinil len v minimálnom rozsahu, najvyšší súd dospel k záveru, že účel trestu vymedzený v § 23 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, t. j. ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov, zabránenie obžalovanému v ďalšom páchaní trestnej činnosti a jeho výchova k tomu, aby viedol riadny život, a výchovné pôsobenie aj na ostatných členov spoločnosti, bude dosiahnutý aj uložením trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby vo výmere sedem rokov, pretože použitie trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom by bolo pre obžalovaného neprimerane prísne a účel trestu možno dosiahnuť i trestom kratšieho trvania.

Pri úvahe o zaradení obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody do nápravnovýchovnej skupiny najvyšší súd prihliadol na odpis z registra trestov obžalovaného, z ktorého vyplýva, že súdne trestaný bol len raz v roku 2004 za trestný čin krádeže spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 247 ods. 1 písm. b), ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 k miernemu trestu odňatia slobody, ktorého výkon mu bol podmiennečne odložený, obžalovaný sa v skúšobnej dobe osvedčil a hľadá sa na neho ako na netrestaného, hodnotenie obžalovaného (priestupkovo bol riešený v ôsmich prípadoch výlučne za dopravné priestupky) a dospel k záveru, že vzhľadom na stupeň a povahu narušenia obžalovaného bude jeho náprava a prevýchova v druhej nápravnovýchovnej skupine lepšie zaručená ako v tretej, do ktorej bol zaradený.

Na záver najvyšší súd uvádza, že zníženie trestu, ktorý bol obžalovanému P. L., uložený je dostatočnou náhradou za namietané porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru a konštatuje, že obžalovaného už nemožno považovať za obeť v zmysle čl. 34 Dohovoru.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.